

## **GESTIÓ I PLANIFICACIÓ DELS RECURSOS I DEL TERRITORI** curs 1994-95

professor: Abel Albet i Mas

programa orientatiu

### **1. EL TERRITORI: NECESSITAT D'ORDENACIÓ I PLANIFICACIÓ**

- 1.1 La intervenció en el territori i l'assignació de recursos
- 1.2 L'escala i l'àmbit de les disfuncionalitats i de l'ordenació
- 1.3 Procés de planificació: polítiques territorials i pràctiques socials
- 1.4 La realització del planejament

### **2. CIUTAT I TERRITORI**

- 2.1 Agents de producció urbana
- 2.2 La ciutat com element de vertebració territorial
- 2.3 Formes de creixement urbà
- 2.4 Sistemes de ciutats

### **3. DE L'ORDENACIÓ A LA PLANIFICACIÓ**

- 3.1 Característiques de la intervenció planificadora
- 3.2 Objectius de la planificació urbana
- 3.3 L'ordenació més enllà dels límits de la ciutat: la planificació territorial-regional
- 3.4 La planificació territorial: regions metropolitanes
- 3.5 La planificació territorial: l'espai rural en l'ordenació del territori
- 3.6 La planificació territorial: àrees de problemàtica específica
- 3.7 Objectius de la planificació sectorial
- 3.8 Objectius de la planificació estratègica

### **4. PROCÉS D'ELABORACIÓ DEL PLANEJAMENT**

- 4.1 Mètodes i models d'ordenació i localització territorial
- 4.2 L'estudi de l'estructura territorial present i de la seva dinàmica
- 4.3 Prognosi: projecció d'un escenari-objectiu desitjable i assumible
- 4.4 Determinació d'objectius i prioritats

### **5. EL MARC ADMINISTRATIU DE LES POLÍTIQUES TERRITORIALS**

- 5.1 La legislació urbanística i territorial: el sistema de les figures de planejament
- 5.2 La gestió, el control i la revisió del planejament
- 5.3 Fórmules d'implementació del planejament

### **6. LES APORTACIONS A L'ORDENACIÓ TERRITORIAL**

- 6.1 Algunes reflexions conceptuals sobre la ciutat i el territori i la seva necessitat d'ordenació
- 6.2 Teories, propostes i reflexions convertides en aportacions "clàssiques"
- 6.3 L'ordenació territorial a la catalunya contemporània

## 7. EXPERIÈNCIES DE PLANIFICACIÓ TERRITORIAL VIGENT-RECENT

- 7.1 Reflexió sobre l'estructura, l'ordenació i la planificació urbana i territorial a Catalunya (1939-1994)
- 7.2 Evolució del planejament a la Regió Metropolitana de Barcelona
- 7.3 La planificació territorial vigent a Catalunya
- 7.4 Alguns exemples de planificació territorial a l'Estat Espanyol
- 7.5 Alguns exemples de planificació territorial a Europa

## BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- ALBERTI, Marina (et alii) (1994) *La città sostenibile. Analisi, scenario e proposte per una ecologia urbana in Europa* Milano, Franco Angeli
- BENEVOLO, Leonardo (1963) *Le origini dell'urbanistica moderna* Bari, Laterza. (trad. cast. Origenes del urbanismo moderno Madrid, H. Blume, 1979)
- BLUMENFELD, Hervé (1993) "L'exercice du plan en Europe: lecture comparée" in *Cahiers de l'Institut d'Aménagement et d'Urbanisme de la Région d'Ile-de-France*, 104-105; pp. 45-72
- BOHIGAS, Oriol (1963) *Barcelona entre el Pla Cerdà i el barraquisme* Barcelona, Edicions 62
- BUSQUETS, Joan (1992) *Barcelona. Evolución urbanística de una capital compacta* Madrid, Mapfre
- CAMPOS VENUTI, Giuseppe (1983) *Città, Metropoli, tecnologia. La politiche di pianificazione territoriale* Milano, Franco Angeli
- CAMPOS VENUTI, Giuseppe (1988) *La terza generazione dell'urbanistica* Milano, Franco Angeli
- CARCELLER, Xavier & PÉREZ, Carlos (1993) *Legislació urbanística a Catalunya. Curs bàsic* Barcelona, Edicions UPC
- CERVELLATI, Pier Luigi (1984) *La città post-industriale* Bologna, Il Mulino.
- CERVELLATI, Pier Luigi (1991) *La città bella. Il recupero dell'ambiente urbano* Bologna, Il Mulino
- COLL, J. Ignasi; GUARNER, Victoriano & HOSTA, Lluís (1992) *La pràctica de la gestió urbanística* Barcelona, Generalitat de Catalunya, DPTOP (Direcció General d'Urbanisme)
- COTVMA (1986) *Manual de planeamiento urbanístico* Oviedo, Consejería de Ordenación del Territorio, Vivienda y Medio Ambiente; Principado de Asturias
- CROSTA, Pier Luigi (ed.) (1984) *La produzione sociale del piano. Territorio, società e stato nel capitalismo maturo* Milano, Franco Angeli
- DEELSTRA, Tjeerd (et alii) (eds.) (1991) *The resourceful city: management approaches to efficient cities fit to live in Amsterdam*, The Netherlands MAB Committee
- ESTEBAN, Julio (1976) *Los ensanches menores en la región de Barcelona* Barcelona, Laboratorio de Urbanismo, Escuela Técnica Superior de Arquitectura
- ESTEBAN, Juli (1980) *Elements d'ordenació urbana* Barcelona, La Gaya Ciència (Pub. del Col.legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya)
- ESTEBAN, Juli (1991) "Els objectius territorials per a la Regió Metropolitana" in *Papers. Regió Metropolitana de Barcelona (IEMB)*, 2; pp. 9-20
- EVREN S.A. (1992) *L'avaluació d'impacte ambiental en el planejament urbanístic* València, Generalitat Valenciana; Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports
- FERRER i AIXALÀ, Amador (1989) "El planejament urbanístic", in NELLO, Oriol (dir.) *Deu anys d'ajuntaments democràtics (1979-1989) Elements per a un balanç* Barcelona, Federació de Municipis de Catalunya; pp. 131-180
- FIGUEROA, Jonás (1990-91) "Conflicto social, territorio y planeamiento. Una reflexión sobre la utilidad y la operatividad del plan de urbanismo" in *Ciudad y Territorio*, 86-87; pp. 29-47
- GIBELLI, Cristina & MAGNANI, Italo (ed.) (1988) *La pianificazione urbanistica come strumento di politica economica* Milano, Franco Angeli
- GIGOSOS, Pablo & SARAVIA, Manuel (1993) "Relectura del planeamiento español de los años 80: generación de planes, generaciones de urbanistas" in *Ciudades*, 1; pp. 37-52

- GOMEZ ORTIZ, Antonio (1991) "Fundamentos físicos en la ordenación del territorio: la aportación de la Geografía Física. El ejemplo de la montaña" in SCG Primer Congrés Català de Geografia. II Ponències Barcelona, Societat Catalana de Geografia; pp. 85-97
- GÓMEZ, Domingo (1985) El espacio rural en la ordenación del territorio Madrid, Instituto de Estudios Agrarios, Pesqueros y Alimentarios
- HALL, Peter (1974) Urban and regional planning Harmondsworth, Penguin Books. (3a ed. London, Routledge; 1992)
- HALL, Peter (et alii) (1985) *Metrópolis, territorio y crisis* Madrid, Asamblea de Madrid-Revista Alfoz (H. Blume)
- INDOVINA, Francesco (1991) "Città metropolitane e scienza regionale" in Archivio di Studi Urbani e Regionali, 40; pp. 3-6
- INDOVINA, Francesco (ed.) (1990) *La città di fine millennio*. Firenze, Genova, Milano, Napoli, Roma, Torino Milano, Franco Angeli
- INDOVINA, Francesco (ed.) (1993) *La città occasionale*. Firenze, Napoli, Torino, Venezia Milano, Franco Angeli
- KOHR, Leopold (1976) *The City of Man: the Duke of Buen Consejo University of Puerto Rico*, Editorial de la Universidad de Puerto Rico. (trad.ital. *La città a dimensione umana* Como, Red, 1992)
- KRIER, Leon (1993) "La civilització industrial davant el repte d'una ciutat nova" in *Medi ambient, Tecnologia i Cultura*, 5; pp. 36-41
- LANDÁBURU, Eneko (1988) "La política regional comunitaria y la ordenación del territorio europeo" in *Estudios Territoriales*, 26; pp. 21-29
- LE CORBUSIER (1941) *La Charte d'Athènes* París, Editions de Minuit. (trad. cast. *Principios de urbanismo (La Carta de Atenas)* Barcelona, Ariel, 1971)
- LECOIN, Jean-Pierre (1993) "Quelle planification urbaine pour le XXIe siècle?" in *Cahiers de l'Institut d'Aménagement et d'Urbanisme de la Région d'Ile-de-France*, 104-105; pp. 7-33
- LOPEZ SANCHEZ, Pere (1993) *Un verano con mil julios y otras estaciones. Barcelona: de la Reforma Interior a la Revolución de Julio de 1909* Madrid, Siglo XXI España Editores
- LÓPEZ de LUCIO, Ramón (1993) *Ciudad y urbanismo a finales del siglo XX* València, Universitat de València; Servei de Publicacions
- MARTINEZ, C.; IBAÑEZ, A. & VEGARA, A. (1991) *La ordenación urbana. Aspectos legales y práctica profesional* Pamplona, Universidad de Navarra
- MARTINOTTI, Guido (1993) *Metropoli. La nuova morfologia sociale della città* Bologna, Il Mulino
- MARTORELL PORTAS, V.; FLORENSA FERRER, A. & MARTORELL OTZET, V. (1970) *Historia del urbanismo en Barcelona. Del Plan Cerdá al Área metropolitana* Barcelona, Comisión de Urbanismo y Servicios Comunes de Barcelona y otros municipios-ed. Labor
- MASSANA, Carme & ROCA, Francesc (1973) "Estratègies urbanes i realitat urbana a la regió de Barcelona" in MASSANA, C. & ROCA, F. (eds.) *Economía crítica: una perspectiva catalana* Barcelona, ed. 62; pp. 203-233
- MONTGOMERY, John & THORNEY, Andy (eds.) (1990) *Radical planning initiatives. New directions for urban planning in the 1990s* Aldershot, Gower
- NELLO, Oriol & VALLÈS, Josep M. (1992) *De ciutat a metròpolis. Notes per a una lectura del Pla estratègic Barcelona-2000 des d'una perspectiva metropolitana* Bellaterra, Universitat Autònoma de Barcelona
- NELLO, Oriol (1991) "Les teories sobre l'ordenament del territori a Catalunya. Els antecedents" in SCG (ed.) *Primer Congrés Català de Geografia. II Ponències Barcelona*, Societat Catalana de Geografia; pp. 53-67 (reproducido en *Papers. Regió Metropolitana de Barcelona (IEMB)*, 6; pp. 77-90; 1991)
- ROCA, Francesc (1977) *De la Gross-Barcelona al Pla Comarcal: el Pla Macià* Barcelona, La Magrana
- ROCA, Francesc (1979) *Política econòmica i territori a Catalunya, 1901-1939* Barcelona, Ketres
- RUEDA, Salvador (1993) "L'ecologia urbana i la planificació de la ciutat" in *Medi ambient, Tecnologia i Cultura*, 5; pp. 6-17
- SALZANO, Edoardo (ed.) (1992) *La città sostenibile* Roma, edizioni delle Autonomie
- SANZ, Emiliano; CAGGIANO, Roque & DÍAZ DE LIAÑO, Carlos (1982) "Planes y políticas de protección del medio físico y gestión de recursos naturales" in *Estudios Territoriales*, 5; pp. 79-92

- SCANDURRA, Enzo (1988) *Le basi dell'urbanistica. Conoscere e pianificare il territorio Roma*, Editori Riuniti
- TERAN, Fernando de (1978) *Planeamiento urbano en la España contemporánea (1900-1980)* Madrid, Alianza. (2a ed. revisada 1982)
- TULLA, Antoni F. (1991) "El pensament sobre l'ordenament del territori i la legislació actuals" in SCG (ed.) *Primer Congrés Català de Geografia. II Ponències* Barcelona, Societat Catalana de Geografia; pp. 69-83
- VEGARA, Alfonso (1993) "Cultura urbana y cultura del territorio. Los retos del urbanismo del siglo XXI" in *Ciudad y Territorio. Estudios Territoriales*, 95-96; pp. 245-255
- ZUMÍN, Laura (1994) "Los estudios urbanos en la última década: entre la dimensión global y la dimensión local" in *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 24; pp. 181-200